

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 A kiadványtartalékért: —
 Egy évre — 18 kor.
 Helyben másokért: —
 Egy évre — 20 kor.
 Helyben másokért: —
 Vidékre postán küldve:
 Egy évre — 24 kor.
 Helyben másokért: —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési költségek egy a bétis és
 kizárólag napi napok kivételével
 —
 Beszélgetés és kiadványtartalék:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.
 —
 A szerkesztőség kizárólag visszadátol
 vagy megérkezéssel nem vállalkozik.
 —
 Hirdetéseket és hirdetőket a
 kiadványtartalékban intéseknél
 —
 Helyi árak: —

NAGYVÁRAD július 11.

A magyar király udvara.

A magyar királynak legszebb palotája Budán van, de annak a palotának Bécsben van az udvara.

Milliókat és milliókat fizetünk s az mind Bécs fényét emeli. Ott minden k. und k. Hof., nálunk az operán és a tiz miniatúr szobron kívül semmi sem hirdeti a fejedelmi udvar jótékonyágát.

Próbáljuk elvenni Bécsből azt, a mit a császári napfény ragyogásának köszönhet —, halavány kis csillaggá válik. Hatalmas muzeumai, csodás szobrai, üditő sétányai, a Burg, a Prater mind azt hirdetik, hogy Bécs első sorban a császár városa s csak azután az osztrákoké.

Aztán az udvar örökös fénye, kábító ragyogása. Az erkölcsi hatalom, melylyel az udvar a társadalmat, művészetet pezsgésbe hozza. Az anyagi javak, melyek egy régiségére és egykori hatalmának emlékére büszke és féltékeny udvar fényezéséből az iparra, kereskedelemre áradnak. Mindezt Bécs nem köszöni saját polgárainak, hanem csak annak a vak esetnek, hogy véletlenül ő a Habsburgok székvárosa.

Nem irigyeljük Bécsből ezt a szerencsét. Utóvégre művészeti, társadalmi élet,

haladás, fény vannak nálunk is, nemzeti erőnkéből; sőt sokkal többet mutat fel a mi nemzeti erőnk, mint az osztrákoké. Az osztrák császár büszke lehet rá, milyen nagygyá tette Bécsset; a mi büszkeségünk az, hogy mi adjuk a fényt, a mi a magyar királyt körülveszi.

Idáig rendben volna a dolog. A galibát egy törvényszakas okozza, a mely a magyar király udvartartására ennyi és ennyi milliót szavaz meg. Nem kvóta arányában a közös udvarnak, hanem a magyar király udvarának külön, éppen annyit, mint a mennyit az osztrák birodalom ad az osztrák császárnak.

A magyar királyi udvartartás tehát éppen olyan önálló magyar intézmény, mint a magyar királyi honvédség vagy a magyar királyi bíróságok. Önállóan állítottuk fel 1867-ben a költségek megszállásakor s önállóan tartjuk fenn ma is. Nem a delegáció, hanem az országgyűlés szavazza meg a költségeket. Következésképp a mint van magyar bíróság és magyar honvédség, úgy kell lennie magyar királyi udvarnak is.

Csak hogy ez az, a mi nincs.

A magyar királyi udvar áll egy magyarországi udvarnagyból, a kinél újévkor névjegyeket szokás leadni. A milliók nem ennek a főurnak kellenek. A milliók Bécsbe vándorolnak s a magyar ki-

rályi udvartartás költségeiből fenntartják az osztrák császári udvart.

Tisza István ezt nagyon helyesnek, nagyon okosnak találja. Abból indul ki, hogy közös az uralkodó személye, közösnek kell tehát lennie az udvarnak is.

Csak hogy éppen itt a nagy tévedés. Az osztrák császár teljesen külön álló közjogi egyed a magyar királytól. A kettő egymás mellett áll Ferencz Józsefben, a ki felséges ur Ausztriában is, Magyarországra is s mégsem egy felségiség, hanem kettő van benne: császári felség és apostoli királyi felség. 1867-ben sok mindent homályosan láttak, de a magyar király önálló közjogi személyiségét élesen meg tudták különböztetni az osztrák császártól. Innen van, hogy ellenkező eredményre is jutottak, mint Tisza István. Külön magyar szuverénnek külön magyar udvartartás illik — ennek a költségeit külön állapították meg, még pedig egyforma összegben az osztrák császárral, mert a magyar király semmiben sem maradhat mögötte az osztrák császárnak.

Ha a törvényben van külön magyar udvar, kell lennie a valóságban is. Hihetőleg a törvénytár nem áll egy fokon Andersen meséivel.

Mit szólana Tisza István, ha a magyar honvédség költségeit az osztrák Landwehr, a magyar bíróságok fizetését

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Amit a holnap hoz.

Lenn az utcán hideg szél süvit, itt fenn a szobámban nyájas, marasztó meleg pattog. Ülök a tűz előtt, s ahogy szítom, azon tűnődöm, mennyire tökéletesen szerszám a kályha.

Hogy nem alakult még meg a Vulkáni Hőkiaknázó Részvénytársaság, mely a föld méhének izzó tüzeit enyhe meleggé lohasztva, csőrendszeren vezetné lakásunkba, mint a vizet s a gázt. A Gellérthegynek vulkáni magjával, artézi kútfejek kőjével fűteni lehetne az egész ország városait, falvait és tanyáit, s tavaszi virulásra serkenteni a fagy alatt megridegült földet; sőt narancs-erdőt fakasztani, mirtus cserjét támasztani ott, ahol a szívós akác küzd a sívó homokkal és bocsát le egy-egy fanyar gyökérszálat az amerikai jövevény, a bogárálló venyige. Csak a maga silány valójában mutatkozik ez a hivalkodó csoda-korszak, midőn nem ott s nem akkor bir kedvére eresztetni esőt s szelet, hűvöst, ahol s amikor arra szükség van.

Bizony tökéletesen szerszám ez a kályha s megérdemelné, hogy a rég elfelejtett koppantó sorsára jusson. Pedig mennyi szép ének zengett a kandallóról! (Melynek minálunk a kályha a neve.) Ujabbban építenek is kandallót az új ebédlőbe, hogy stilszerű legyen. Aztán beleállítják a gáz-kemenczét, vagy kinevezik kandallóvá a regenerátort s ezzel a talmisággal ismét csuffá tettek egy kedves régi eredetit.

Van amolyan légfűtés is. De ez minden meleg volta mellett hideg. Nem is annyira az egyenletes fűtés szolgáltatta életre, mint inkább a szűkre szabott lakásunk szorított rá: kályha ne fogja el a helyet s kondignációs tea-asztal vagy ama bálvány elől, melynek neve buffet. (Magyarul kredencz.)

Ebben a pillanatban valami megprezenti az elmémet. Az a kicsi démon, amely önmagunkkal veszejt össze bennünket: az ellenmondás. Hogy mit is kívánom én mindezeket a dolgokat? Megváltotta-e a küzdő embert a gőz, a gáz, a villam? A tudomány magasára emelkedett higiéné nem győzi számon tartani az ezerféle baczellust, mely az óia ficzánkol csak igazában s méltóval meg milliók vérért, amióta felfedezték.

Mert, hogy soha azelőtt nem volt annyi nyavalya a világon, mint amióta felismertük a gerjesztőt. Sivatang oroszlána, dzsungel tigrise, a Brazília őserenyetégeinek forró zsombékjaiból kinyiláló vipera nem irtott ki annyi embert, mint az a parányiség, amelyből százezer fér el akkora helyen, mint a mekkora az én bajuszom szálának az átmetszete.

Gőz-daru és kimarjult váll. Villamos vasut s a fáradság miatt sajgó láb. S még egy csomó ilyen ellentét. S valamennyi meghazudtolja annak a bizonyos haladásnak u. n. áldásait.

Sem Edison, sem Cuorie meg nem váltották az emberiséget. Mért is hal meg éhen ugyanegy pillanatban épp annyi ember, mint amennyi megzabál? Mért, hogy ma még sürűbben, mint azelőtt: akkor ül asztalhoz a tiszta erkölcs, — midőn ottan a bűn már okádott.

S mindezt a fonákságot betetőzi a neki-szabadult asszony, aki abban keresi az igazságot, hogy elrugja magától női voltát s beáll a férfi-ember vetélytársának, holott őt az alkotó természet a férfi segítőjének rendelé.

S közben egymás hegy-n-hátán rohannak

Ujdonságok! Uri és fia panama-, filz- és szalma-kalapokban. Női, férfi és gyermek nyári cipőkben. Fehér és színes puha, valamint sport- és turista-ingekben. Övek, félmellények, rövid alsónadrágok, fürdő-köpenyek, sapkák, flottir-törülközők, nyakkendők, keztük, harisnyák; s mindennü fürdő- és nyári divatcikkekben meglepő szép választék, feltűnő olcsó árban. Ruhának való crettok, zephirek, battisztok

kiarúsítása, minden elfogadható árban

FÁBRY TESTVÉREK-nél Olaszi, Fő-utcza. Telefon: 76.

az osztrák Gerichte akarnák zsebre rakni?

Ugyanezen elbírálás alá esik az udvartartás költsége is. A miért eddig túrtük és fizettük a közös udvart, abból nem következik, hogy ezután is túrjunk, fizessünk is. Legyen már egyszer vége annak a politikai Jánus-arcjátéknak, a melyet közjogi törvényeinkben feltalálunk. A nemzet felé kurucz arcot fordít, ez a betű, Bécs felé lakaj módra mosolyog, ez a valóság. Legyünk őszinték. Ha nem vagyunk állam a valóságban, ismerjük be a törvényeink is, de ha állam vagyunk, hát akkor hajtsuk keresztül államiságunk elismerését minden áron, tüzzel-vassal, a községi kupaktanácstól fel az apostoli király fényes udvaráig. *Dr. K. A.*

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 11.

Elnök: Jakabffy Imre alelnök felolvastatja a szombati ülés jegyzőkönyvét.

Olay Lajos kifogásolja a jegyzőkönyvet, mert nem tartalmazza Rátkaynak egy felszólalását, melylyel kifogásolja a Ház határozatképességét.

Elnök konstatálja, hogy Olay állítása nem felel meg a valóságnak, amennyiben Rátkay kifogása benne van a jegyzőkönyvben.

Olay Lajos: amennyiben még mindig hiányos a jegyzőkönyv, mivel Zboraynak egy hasonló felszólalását nélkülözi, kéri a jegyzőkönyv módosítását.

Elnök fölteszi a kérdést.

Kubik Béla: A Ház határozatképtelen, kérem a jelenlevők megszámolását.

Felkiáltások jökről: Ez kellett! Ez kellett!

Elnök elrendeli a jelenlevők megszámolását. (Megőrtént.) Mivel csak 75-en vannak jelen, az ülést egy negyedórára felfüggeszti.

Szünet után.

Elnök: az ülést újból megnyitom; fölteszem a kérdést, elfogadja-e Ház a jegyzőkönyv eredeti szövegét, szemben Olay Lajos indítványával, vagy sem?

Felkiáltások a baloldalon: Nem vagyunk határozatképesek.

Elnök: Fölteszem a kérdést, azután megszámolatom a képviselő urakat.

Olay Lajos: Ez helyes!

A jobboldal feláll. **Felkiáltások:** Katalogust kérünk!

Elnök: Miután kétség merült fel a Ház határozatképessége tekintetében, elrendelem a névsor felolvasását. (Zaj a jobboldalon.)

Elnök: Mivel a katalogus felolvasása mégis megvárakoztatja a Házat, ennélfogva elrendelem a jelenlevők megszámolását.

Olay Lajos: Ez házszabályellenes eljárás, az elnök kimondta már a határozatot.

Nyegre László: Nem volt határozat!

Rátkay László: Az elnök tekintélyét csorbítja az, ha módosít a határozaton, felkéri tehát, maradjon meg első enuncziációjánál.

Elnök: A névsor felolvasásával fognak tehát megszámolástani a képviselők.

Dedovics György jegyző olvassa a névsort.

Károlyi Sándor gróf nevét kétszer olvasta, amennyiben az nem jelezte ittlétét, el lévén merülve a körülötte levő képviselőkkel folytatott beszélgetésével.

Kubik Béla: Minek azt kétszer is olvasni?!

Dedovics jegyző: Mert itt van és nem figyelt ide!

Kubik: Hát ha ő néki nem tetszik jelentkezni?

Dedovics jegyző folytatta a névsor olvasását, mely után az elnök konstatálja, hogy a Ház határozatképes, amennyiben 117 képviselő van jelen.

Elnök Jakabffy Imre fölteszi a kérdést.

A Ház többsége elfogadja a jegyzőkönyv eredeti szövegét, az elnök azt hitelesítettnek jelenti ki.

Bemutatja a beérkezett irományokat, közöttük Szeged szabad királyi városnak a va-

sárnapi munkaszünet és a csavargások megszüntetése, továbbá Debreczen szab. kir. városnak a külképviseletnél a magyarság czimének és jellegének kidomborítása tárgyában beadott kérvényét és Zboray Miklós levelét, melyben 3 heti szabadságot kér.

Következik

a civillista

tárgyalása.

Lovászy Márton nem látja megindokoltnak az udvartartás költségeinek emelését azzal, hogy az udvartartás személyzetét szaporítsák. Ő Felsőháznak nincs szüksége drabant hadra, amugy is ma már egy egész serege veszi körül a szolgálókat.

Elég, sőt ma is sok már az udvarnál az a sok naplopó, nem kell még több belőle. (Ugy van! balról.)

Nem szabad elősegíteni a naplopók jólétét, akkor, a mikor az ország adófizető népe véres verejtékével még a mindennapi kenyeret sem bírja megkeresni. (Zajos taps a szélső baloldalon.)

Rátér a miniszterelnöknek a kijelentésére, hogy a magyar udvartartás még időszerűtlen, az ország még nem elég erős a magyar udvartartás költségeinek elbírálására.

Kérdi, hogy mikor lehet akkor erre képes az ország?

Nessi Pál: Majd háromszáz esztendő múlva!

Lovászy Márton: Azzal a költséggel, melyet a közös udvartartásnak adunk, csaknem képesek lehetnénk egy kisebb magyar udvartartást is berendezni. (Ugy van a baloldalon.) A magyar nemzet mindig meghozta az áldozatot, a lelke mindig fellángolt akkor, amikor csak a lehetőségét is látta ama vágyai teljesedésének, hogy királyát a körében üdvözölhesse.

A magyar nemzet mindig rajongott királyáért, — minden áldozatot meghozott érte.

Most arról van szó, hogy azt a hiábavaló fellángolást és áldozatkészséget, amit annyiszor követeltek tőlünk, ismét megismételjük s hozzunk a nemzet nyakára újabb áldozatot.

Hock János: Hogy egy nemzetellenes kormány pozícióját újból megerősítsük.

előre a legcsodálatosabb találmányok és fölfedezések: a kőfalat átvilágító Röntgen-sugár, a villamos távlatás, a szurok-érczéből kicsiholt radium az ő kifogyhatatlan világitó és melegítő energiájával, az örök mozony és a — halhatatlanság, az Andrenin, amely új életre költi a merev halottat.

Már most még csak a Marsbeliekkel értjük meg egymást — azután se biblia, se Miatyák, a magunk izlése szerint rendeztük be örökéletünket, ami nem lesz egyéb, mint a végtelenbe nyúló folytatása a jelennek minden ő édes megszokásaival.

De még itt sincsen vége a csodáknak. Mr. Lumineux — omen et nomen — a camera obscura fehér lapjára vetődött utcát minden mozgó emberestül s állatostul, a vidéket, az eget az ő csillagaival a maga színeiben s ragyogásában akarja oda rögzíteni. Rögzített is más belőle egy darabot.

A maga valóságában láttam azt a szép creol leányt, aki elomolva a zsölyében, szinte pihegni látszott s kebelén a rózsza megrezdült és illatozott.

Es itt már a psychographus is, aki röntgeni alapon neki szögezi az ő kérelhetetlen csövért az ő becses fejének s leányképírja belőle az én sanyaru pár gondolatomat. Lel-

kemnek minden gerjedéseit, féltett gyöngyszemeit kiszedi belőlem, mint kuglófból a mazsolaszemet. Mi lesz a világból? Mikor mosolyogva s áradó örömszóval köszöntöm az én látogatót: ő a psychographonjával azt olvassa ki az agyamból, hogy: «Vitt volna el az ördög!» Mit alkalmatlankodik ez a majom akkor, mikor épp méregetek magamban valami vitás jogesetet? Bankot, vigjátékot, kölcsönt?

Edward Lytton Bulwer (aki a Gépek köztársasága czímen irt egy igen élmes elbeszélést), Jules Verne és dr. Jókai Mór nem tudnak kitalálni egy olyan jövő század csodáját, hogy azt valamely nyughatatlan ifju technikus elme valóra váltani ne igyekezze. Problema nem lehet oly hóbortos, vakmerő, istenkísértő, hogy az ojkor tudása, fölényesen mosolyogva, ne készülné megoldani.

Hol van már a nyolcvan nap alatt megkerülhető föld, mikor Tho. Cook és Ta hatvan nap alatt kerítik meg azt velem. A villámmal s a napsugárral való irás és a légi reptelés után: tréfa már a víz alatt akár a tenger fenekére furakodnunk; színházi estét, hangversenyt a pamlogon elnyulva, szivar mellett élvezniük; saját szavunkat hengerre göngyölíteniük, hogy a dedunoka is megértse belőle: Istenben boldogult, érdemes emlékeztető dedapja

milyen kulcs szerint káromkodott? Bassusban-e vagy tenorban? Es mindez blittrissimum ahhoz képest, hogy én nonsokára teleoptofonon fogok az én Gányó Laci pajtásommal találkozni szinről-szinre, hangról-hangra — pedig vagy 10,000 kilométerre estünk egymástól. Hallani és látni fogom az én Laczimat. A jó fiu! Hogy elagarászta, elkurizálta, elkártyázta, elpuskázta s elhazafiaszodta apai örökét, messze Amerikában (Ordiban-Creck, Msschssts) egy — különlegességnek, a magyar módra savanyított kovászos-uborka-conservnek szerez most bő keletet.

Még csak a táv-ízközlő van hátra, hogy a new-yorki Delmonicónak híres mentőjét itthon dróton élveztük. — Es ki csodálkozna még a Kurt Lassivitz pedagógiáján, amelynek egyik avatott hirdetője 1920-ban az agyvelő lobusai szerint műveli a gyermeki elmét? Es ugyanakkor tapsolunk majd annak a jeles művésznek, aki tüzzel és lendülettel fogja igazgatni a jószág egy Beethovenének «Panodor» című illatsymphoniáját.

Quo vadimus? Hová hajtnak még bolondjában.

Ebben a perczen bepörög a Juczi s egy idegen urnak névjegvét hozza tálcán:

Az előre haladt idény miatt, az összes nyári áruk leszállított árban kaphatók **Róth. M. utóda cégénél.**

Nagy választék turista-ingek, nyakkendők és kalapokban.

Nessi Pál: Nem vagyunk bolondok. Csak . . .

Lovász Márton: Emberi számítás szerint képzelhető-e alkalmasabb idő, mint most, amikor a király 50 év óta uralkodik, akit az élet-tapasztalatokkal a sors annyira felruházott, hogy a magyar udvartartással együtt a nemzet jogos kívánságai teljesedésbe menjenek. Hát akkor mikorra várjuk ezt?

Felkiáltások a baloldalon: Soha! Soha!

Utána **Rátkay** László batározati javaslatot nyújt be. Vétessék állami ellenőrzés alá az udvartartás és tétessék magyarrá, kötelezővé tétessék a kabinet irodában a magyar nyelv használata, általában az egész udvarnál ki-domborodjék az, hogy a magyar király él és uralkodik.

Követeli továbbá ellenindítványában, hogy terjesztessék a Ház elé az udvartartás alkotmányos ellenőrzése czéljából egy jegyzék. (Taps, éljenzés az ellenzéken.)

A jelen javaslat benyújtásával nagy tapasztalatlanságot árult el a kormány.

Olay Lajos: Nem vagyunk negyvenen sem! kérem az elnököt intézkedjen, hogy egy ilyen kiváló szónokot meghallgasson a tul-oldal!

Elnök: Csendet kérek! (Esközben többen a miniszterelnök élén bejönnek.)

Olay Lajos: Hadd piruljanak!

Rátkay: Felolvassa a chlopy-i hadiparancsot. Annak alapján érvel a civillista ellen. Deák beszédeiből idéz részleteket, melyekkel bizonyítja, hogy Deák mindenkor az önálló, magyar udvartartás mellett foglalt állást. Ez volt álláspontja Andrássy Gyulának és Tisza Kálmának is. A javaslatot nem fogadja ei.

Szünet után

Gabányi Miklós csodálkozik rajta, hogy a királynak vénségére akarnak civillista emelést juttatni. Madarász József mióta képviselő, még sem emelik a fizetését. Azt mondják, sokan vannak a hercegek és hercegnők. Hát tehetünk mi róla, hogy annyira megszapordtak. Menjenek apácáknak a hercegnők és papoknak a hercegek.

Elnök: Figyelmezteti szónokot, hogy komolyan szóljon az uralkodóház tagjairól.

Gabányi Miklós: En egész komolyan szóltam.

Hock János: Hát a zapi állás megbecs-telenítő?

Gabányi Miklós: Nem fogadja el a javaslatot, hanem indítványozza, hogy a király fizesse vissza az eddig kapott összes civillistákat.

Ülés vége 3 órakor.

Makó város kérvénye.

— Márczius 15. nemzeti ünnep. —

Makó város hazafias dologra szánta el magát, feliratot intézett a törvényhozáshoz, márczius 15-ének országos ünnepé tételé tárgyában. Kérvényét a város országgyűlési képviselője **Justh Gyula** útján juttatta a Ház elnökéhez, aki az e hó kilencediki ülésén mutatta be. A kérvény szövege a következő:

7375 | 94.

Tisztelt képviselőház!

Midőn a szabadság szelleme 1848-ban egész Európában átlengett, e szabad szellem Magyarországon 1848. évi márczius 15-én nyilatkozott meg, felrázva zsibbadtságából a nemzet millióit s tudatára ébresztve annak, hogy csak azon nemzet lehet boldog, mely a zsarnokság lárczaitól, a kényuralom bilincseitől szabadulva él szabad nemzetként, szabad hazában. E nagy napon hirdették legelső ízben a szabadság, testvériség és egyenlőség nagy elvei, mely elvek megtestesülése képezi a magyar nemzet boldogságának alapját. E nagy napon lett megpecsételve azon frigy, mely a kiváltságos osztály ezreinek, a föld rögéhez kötött népek millióinak egymással való testvéries ölekezéséből fakadt s mely frigy a szabad szellem megnyilatkozása folytán az év április hó 11. napján törvényhozásilag szentesítve lett.

Hogy a szabad szellem törvény által biztosított törvény előtti egyenlőség, a közterheknek megosztása, mily fontos következményekkel járt, fényesen igazolja Magyarországnak ugy szellem, mint anyagi téren óriási emelkedése, mutatja azon hely, melyet a művelt hatalmas államok előtt azelőtt teljesen ismeretlen és semmiben sem vett Magyarország, mint

önálló állam a többi államok sorában elfoglalt.

Midőn az 1848-iki évi események és azon év után történetekre rámutatok, egyuttal rámutatok arra, hogy az 1848-iki évi eseményeket maga a törvényhozás is olyannak tekintvén, melyek a magyar nemzet történetében új korszak megnyitást jelzik, kimondotta, hogy az év április hó 11. napját, melyen a szabadság, testvériség és egyenlőség nagy elvei törvényes szentesítést nyertek, országos ünnepé avatja, tehát országos ünnepé avatta azon napot, melyen az 1848. évi márczius 15-ik napján életre kelt eszmék a törvényes keresztiséget, a szentesítést megnyerték.

Bár minden új eszme, mely a társadalmi rend megváltoztatását eredményezi, rendszerint nagy megrázkódtatásokkal jár s így az 1848. évi márczius hó 15-én életre kelt eszmék, az nemcsak az avult társadalmi rendszert, de a csak szuronyokkal támogatott trónokat is megrendítették, azon eszmék ugy a társadalmi rendszer, mint az állami hatalmat gyakorló uralkodók javára és biztonságára keltek életre, mert a széttagolt nemzetet egy hatalmas testté tömörítették s az uralkodók hatalmát ezen hatalmas testre, mint megtörhetlen, megingathatlan alapra helyezték.

Mint az ember életében a legfontosabb pillanat az, amelyben a világra jön, épen ugy az életképes eszmékre nézve is ez a legfontosabb időpont, melyben azok megszületnek, míg a keresztiség, az eszmék törvényes szentesítése, csak annak elismerése, hogy a született életképes, méltó arra, hogy éljen s születését a köz javára érvényesítse.

Ha tehát a magyar törvényhozás, az 1848. évi márczius hó 15. napján életre kelt eszmék keresztiségét, törvényes szentesítését országos ünnepé avatásra méltónak ítélte, mennyivel inkább méltónak kell ismernie azon napot, melyen azon eszmék megszülettek, hiszen keresztiség csak születés után következhet s meg nem született eszmék soha szentesítést nem nyerhetnek.

Igy gondolkozott Makó város képviselő testülete akkor, amikor a . . . alatt mellékelt határozatát meghozta s kimondotta annak kérelmezését, hogy ha már országos ünnepé avatott azon nap, melyen az 1848. márczius 15. napján életre kelt eszmék törvénybe iktatva,

Mynheer Lucianus Faustus
Lübbert van de brogh
Inventor

Vykerdam.

— Miféle? — kérdém Juczit a névjegyet forgatva.

— Pappfélének látszik, mert olyan paposan kinéz, — feleli a leány.

— Tán kinézer s magát jött megkérni. No bocsássa be!

Juczi kissé megilletődve suhogott ki a szobából, ahova egy pillanattal később egy gondosan beretvált, piros arcú, középszerű ember lépett be. Hosszu sűrű fehér haja hátra omlott, apró kék szeme aranyfoglaltu szemüvegen pislogott felém, ajkán a művelt ember nyájas mosolya.

— Kérdezni fog uram, — szól választékos angol nyelven, — miért éppen önnel kötöttem ki? Ont az én elhalt mesterem és pártfogóm, a nagy Cornelius Donders sokat emlegette előttem, mivel hogy ismerte szándékomat: Magyarországon terjeszteni találmányomat és fölfedezéseimet. Immunis talajra, szűz országra van szükségem ezek terjesztése vé-

gett, mielőtt az Edison-Röntgen-Currie-Részvény-Társaság az ő szerencsétlen inventióikkal elárasztja.

Ime uram: a németalföldi orsz. statisztikai hivatal legújabb kimutatása, melynek egyik adata szerint a most lefolyt 1903-ik évben csak a telefon-intézmény magában Amsterdamban, Hágában és Utrechtben 426 órültet szolgáltatót a különféle ideg-gyógyintézetekbe.

— Foglajjon helyet, uram. Örömmel álllok szolgálatára. (E. m. a. f.)

Az én látogatóm rejtelmesen mosolygott. Nyilván a psychographionjával kiolvasta belőlem, hogy voltaképen milyen érzelmeikkel viseltetem irányában. De hát business is business, és így folytató:

— Lássá uram, a világ már a tönk szélére jutott. Minden harmadik ember az Ibsen és Lombroso örökével van megterhelve. — Megoldatlan enigmákban keresi az igazságot. Turkál a sötétségben s elnevezi az egyetlen világosságnak; hónaljig vájkal a bűzben s ezt vallja a valóság kisugárzatának. Gyanus előtte a józanság s beszél az egészség járványáról. En ennek a nyavalyás nemzedéknek a meggyógyítására töreksem. Azt akarom, hogy jó-

szagunak ismerje a rózsát, édesnek a dalt, szomorunak a halált s boldogitonak az élet aranyos derűjét. Hogy ne a kőszén moslékjából érezze ki a rezeda illatát, ne a szétmarcangolt hangnemek közt elvérző, vonagló tőrédékekben ismerjen rá a melódiára, ne az oda suhintott festék-gubancokban a színek és vonalak örök szépségeit és ne a feltámasztott halottban keresse az életet.

— Es milyen eszközei vannak e végre? — kérdezém.

— Hiszen ez az éppen uram, arról szólni akarok . . . S óvatosan körültekintve, suttogvást folytatá: Az én találmányaim kiterjednek minden életkorra s az emberiség minden osztályára. Vallás, tudomány, költészet, művészet, politika, társadalom, szóval az életnek minden megnyilatkozása, az emberi elmének minden szerzeménye más-más mederbe terelődik. Erkölcs, hajlam, szokás mind új irányt vált.

— Példákat, uram, példákat! — kiáltám szorongva.

— J'y szus, monsieur. Tehát: vallja meg, uram, hogy megunta a mai utazásnak módját. Egyelőre a szárazföldi utazásról szótok. Agyát ugy-e bár megröngtetik a vasuti kocsii lökései; utálja a kénzagu füstnek betolakodását min-

A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTELLER

EDE

Nagyvárad,

Fő-utca.

(Uri Casinó-épület).

TELEFON 520.

angol divat férfiszabó-czég

Szövetek méterenkénti nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít **férfi-öltönyöket**, s minden e szakba vágó ruhaneműeket. — Női costumök és valódi angol SZÜVETEK nagy választékban

szentesítést nyertek, az év március 15-ik napja, mint azon magasatos eszmék születésnapja, mely a nemzet szívébe, érzésébe, a gondolkodásába különben is ünnepként van bevésve, a törvényhozás által is nemzeti ünnepnek nyilvánították.

Ezek előterjesztése után követve a városi képviselőtestülettől nyert megbízást, kérem: hogy az év március 15-ik napját nemzeti ünnepé nyilvánítani kegyeskedjék.

A legmélyebb tisztelettel
Makón, 1904. évi július hó 6-ik napján.

alázatos szolgálója
Makó város képviselőtestülete nevében
Farkas József, s. k.
polgármester.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek a kérvény tárgyalása elé, amennyiben minden szem Bánffy állásfoglalását keresi. Azt is találgatják, vajjon nem fogja-e Tisza helyeselni március 15.-nek országos ünnepé tételét, hogy ezzel is üssön egyet Bánffyn.

A keletázsiai háború.

Pétervár, július 11. Az orosz távirati ügynökség jelenti Liaojenből 9-iki kelettel: Az elmúlt tíz napon Liaojangot folyton tartó záporosd következtében víz árasztotta el. Az utak és terek ugyszólván tavakká változtak. Az utak sáros volta nagy mériékben akadályozza a forgalmat. A japánok közelsége dacára a kínai lakosság nyugodt és folytatja szokott tevékenységét.

Pétervár, július 11. A Brsevija Vjedomoszti tudósítója táviratozza Dasicsanból 9-én délel: A Motyien és Dalinszorosoknál történt tüntetés után Kuroki tábornok hadserege látzólag a tőngvancsen-sziujani vonalon gyülekezett. A sereg zöme Sziujannál áll. Oku tábornok hadállása a tengertől Sziuncsönnél Sziujang terjed. A sereg zöme Kaicsuval szemben állva Szungsa hegylánczánál. A japánok főerje, mely a tengertől Sziujangig terjedő hosszú vonalat tartja megszállva, valamelyik ponton akar egyetűlni, hogy a döntő ütközetre készüljön. Sziujon nagyfontosságú Japánra nézve, hogy a hadsereget necsak a Liaotung jobb partján lévő Picsevo felől lássa el élelmszerrel, mint ahogy az eddig történt, hanem a Heléna-öböl felől is,

mely a nyugati parton van Sziuncsönnig terjed. A Heléna-öbölben nemrégiben 150 szállítóhajót vettek észre, amelyek ugylátszik gabonát szállítottak a japán sereg számára. 6-án a japánok Kaicsut tíz versztnyire megközelítették. 8-án visszaverték előőrskéket és öt versztnyire közelítették meg Kaicsut. A japánok tüzérség nélkül haladnak előre, ami bizonyítja, hogy milyen nehézségeikkel jár az ágyuk szállítása a hegyekben. Ennek következtében a döntő ütközet nem lesz: meg egyhamar. A japán haderőt a Sziujang-Kaicsu-vonalon 80-100 zászlóaljra lehet becsléni.

A csár a háboruba induló katonái között.

Moszkva, július 11. Miklós csár ma reggel Kolonnába érkezett a harcztérre induló csapatok megtekintése végett. A szemle után a csár beszédet mondott a tisztekhez, melyben üdvözölte őket abból az alkalmából, hogy az a szerencse érte őket, hogy a háboruban résztvehetnek és ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy az orosz legyverek becsületét fenntartják.

Ezután a csár a tiszteket ugy a maga, — mint a csárné nevében megáldotta. Az ünnepség után a csár folytatta az útját Kazán felé.

A japánok erősítik a szorosokat.

Pétervár, jul. 11. Az orosz távirati ügynökség tudósítója táviratozza Liaojangból tegnapi kelettel: A japánok nagyban erősítik a megszállott szorosokat, miből arra következtethetni, hogy védekező magatartást szándékoznak tanúsítani. A Liaojang és mukden felé való elővonulás tehát valószínűtlen.

Kuroki jelentése.

Budapest jul. 11. (Saját tud. táv.) Kuroki jelentése szerint, a japánok e hó 5-én 1300 főnyi lovas csapatot vertek meg; 6-án pedig 300 orosz lovaszt üttek ki Tiencsinből.

Kaiping elfoglalásáról.

Budapest, július 11. (Saj. tud. táv.) Oku tábornok, mint Tokióból jelentik, szombaton vette be nagyon heves ellen-

állás után Kaipinget. Az oroszok Hajcsöng felé visszavonultak. Hir szerint a Kajping körül fekvő magaslatokat az oroszok jelentékenyen megerősítették.

Budapest, jul. 11. (Saját tud. táv.) Londonból érkezett híradás szerint Oku tábornok a tengerpart mentén támadt Kaiping ellen. A japánok az oroszokkal szemben oly tulnyomó erővel rendelkeztek, hogy az oroszok nem is számítottak védekezésük sikerére. Az oroszok vesztesége 200 ember.

Agyonuzta a kocsit.

Két emberélet borzasztó pusztulása.

— Saját tudósítónktól. —

Nagyvárad jul. 11.

Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap délután a Réten. Egy ember és egy ártatlan kis gyermek áldozatai lettek az emberi munkaerő tulságos kihasználásának. Ott fekszenek mindketten — az apa és a gyermek — az olasz-i temető rideg halottas házának márványasztalán szétroncsolt testtel. Ma beszélt tragédiájukról az egész város, holnap már legközelebb napirendre térnek a dolog fölött.

Az utolsó út.

Kundó Péter a Glück féle pecze gödör tisztítási vállalat kocsisa tegnap délután Szent János utca felől a Körösre igyekezett. Az utcán találkozott kis leányával, akit maga mellé ültetett kocsijára. A lovak szép csendesen mentek s Kundó, a ki nap-nap után 16-18 órát dolgozik s csak 6 vagy legfeljebb 8 órát pihen elaludt a bakon.

A szerencsétlenség.

A kocsi már a széles-utcai árok hidjához ért és Kundó még mindig aludt. A lovak már ismerték az utat és vezetés nélkül is tudták, hogy merre kell menni. Kundó a hid előtt valamivel arra ébredt fel, hogy kocsija a féloldalára billent. Epp ekkor a perczben érke-

den résen; ne tagadja, hogy a táviró-rudak porcellán gombjai között kifeszített vas-fonalak föl s aláhullámzása megszüditi agyát, s hogy az állomások lázasan csilingelő jelzői ránczígálják az idegszálait. A bicikli gyerek-sporját mellőzve, az automobil ádáz rohanásait csak nem tekintni élvezetnek? Az én találmányom uram, végét vetni ezeknek a borzalmaknak. Uram, képzeljen egy járművet, amely elé e csőzra idomított egy, két, vagy négy ló van fogva. Nevezük el ezt a járművet csészának vagy hintónak. A rossz időjárás ellen van neki födele. Tiszta időben az ernyője lebecsátható s ön ott megveti magát a hintó szögletében, míg a jólnevelt állatok szapora tüzetésben haladnak, élvezi a messze kéklő hegyet, a csörgedező patak mentén virágzó mezőt, a sűrű erdőt, a fénylő eget és felhőinek játékát s szlvja a fűszeres levegőt. Az utba ejtett foga-dóban, míg a állatokat megabrákolják, ön is kedvére megebédel s folytatja a vidám utazást pihegni látszik. Semmi második, semmi akkor, amikor a vetés, semmi zaklató füty. harmadik csengés, semmi kártérítési intézés, sem Semmi kihajlási s... sz... vé-szjelző.

— Gyönyörű! — mondtam lelkesedve. — Ideális utazás! De hiszen ez utopia!

Mynkeer Luciann Faustus Lübbert Van de Brogh tagadólag rázta a fejét.

— Nem oly kivihetetlen, mint gondolja. Engedje, hogy második találmányomról szóljak. A haladás — már mint az, amit a mult század végének hivalgó fiai annak szerettek nevezni — s a velejáró új foglalkozások és mesterségek csak a betegségek számát szaporították. Szembaj is husszal van több, mint volt a mult század elején. Az órás, a könyvkötő speczialis szembaja mellé most a mindayajunk szembaja sorakozik. Ezt a kegyetlen világító szerek sokasága, főképen annak a Bremer-lámpásnak brutális fénye okozza. A petroleum, bűzét hagyján, robbanás és erősen ránk füt. A gázlángnak görcsös vonaglása id-jekorán véníti meg a szemet, a teke medumait már a gyermeknél zavarja meg. Ezt az állapotot növeli az apró betű, melylyel az újabb könyv és lap tele van hintve. S egyszerre, uram: tornyon, utcasarkon, előttünk, felettünk, alattunk és körülöttünk sustergegyül ki a villamos tüzek szemfényvesztő tündöklése. Éjjel is sötét üvegzel az or-

runkon botorkálunk már dolgaink után. Ezek a fénykülönbözetek köre fordítva megrendítenék egy jeg-s medvének is az egészségét.

— Nos uram? Nos, nos, nos? — sürgetém a professzor urat. — Es mi következik mindennél?

— Mi egyéb, mint az, hogy más világító testről gondoskodunk. Van egy növény, a brassica napud olcfava — Magyarországon repce néven fordul elő — melyet eredeti hivatásától elterelve, istenverte gépek olajozására fordítanak. Voltaképen rendeltetése pedig az, hogy világítson. Fénye nyugodt, egyenletes és soha még szét nem veteite a tartóját. E találmányom, megvagyok felőle győződve, rövid időn megfogja hódítani az egész művelt világot. Gyerünk tovább! Hányszor tapasztalja bosszusan uraságod, hogy a vízvezeték csőve vagy eldugult, vagy megrepedt. Hol víz nélkül szűkölködünk, hol zápor szakad a fürdő-szobájába. Am hasztalan küld el a tűzoltókért, mert azok csak tüzet tudnak oltani, de vizet nem.

— S mit ajánlana ennek a helyébe? — dadogám.

— Még kérdezheti? — felel a professzor

Telefon: 560.

U J K E N Y É R S Ű T Ö D E.

Telefon: 560.

Értesítés. Nagy-Körös-utczán, a Szabó-fele vendéglő mellett első monori házikenyer és valódi monori rozskenyér **sütődét** nyitottunk.

Fiók-üzlet: SZÉCHENYI-TÉR, 29.
Raktárak: Huszár A. és Társa, Kolozsvári-utca. — Ullmann Sándor, Kolozsvári-utca. — Mózes Farkas, Gilányi-utca. — Roth Dániel, Nagypiac-tér. — Welsz Nathán, Kert-utca. Glück Gyula, Aradi-ut. — Nádor Bernát, Kossuth Lajos-utca.
A valódi monori kenyér mindazon üzletekben kapható, hol ezimtáblánk ki lesz téve.

Cs a k monori kenyeret kérjen!

Szives pártfogást kér tisztelettel: **Első monori házikenyer sütőde.**

zett a kocsihoz öz. **Körösy Jánosné**, aki Kundó kisleányát leakarta emelni a bakról, Kundó midőn észrevette a veszedelmet, hogy a kocsija föl akar borulni, megakarta a lovakat fordítani, de már késő volt, mert a kocsi a **körülbelül két és fél méter mélységű árokba zuhant**, még pedig úgy, hogy a hordó maga alá temette a két embert.

Egy velőtrázó sikolytás hallatszott s aztán ismét csendes volt a környék. Öz. **Körösy Jánosné** az első ijedség után segítségért kezdett kiáltani. Pár perc múlva már tömegesen jöttek az emberek, a kik kiszabadították a szerencsétleneket a nehéz vashordókocsi alól, de már — **hollan**. A nehéz kocsi Kundónak az egész belső részét kinyomta, a kisleánynak pedig úgy széllapította a fejét, hogy a koponya ketté repedt s abból az egész agyvelő a földre loccsant. Mindkét halott felismerhetetlenségig el volt torzulva.

A halóság emberei a helyszínen.

Az esetről telefonon rögtön értesítették a rendőrséget és **Kassay Kálmán** járásorvost, aki csakhamar megérkezett a helyszínére, de már csak a beállott halált konstatálhatta. A rendőrség képviselőjében **Pataky Károly** fogalmazó jelölt meg, aki elrendelte a holttesteknek a hullaházba való szállítását. A kocsit kibuzva az árokból, eltakarították a vérnyomokat.

A kir. ügyészség ma fogja megtartani a helyszíni szemlét.

A szerencsétlen embert felesége és négy apró kis árvája siratja, akik most kenyérkereső nélkül maradtak.

A rendőrség okulhatott a szerencsétlenségben. Ezután hisszük és elvárjuk, hogy szigorubb lesz az oly vállalkozókkal szemben, akik alkalmazottaikat csupa kapzsiságból a végkimerültségig dolgoztatják.

UJDONSAGOK.

TAJEKOZTATO.

Július 14. Hadapróiskola záróünnepélye.

ur. — Én idézem vissza emlékébe a hajdani való dunavizest? Ezek az én találmányaim voltaképpen annyiban hasonlítanak a puskaporhoz, hogy ezt is másodsor kellett kitalálni. Az ők emberséges tétje újból a hátára emeli az ő diadalmas puttonyát — it' s all.

— Ah! Elvagyok bájolva, — mondám megrökönyödve. Hiszen nekem örült látogatóm van.

Berohantam a telefonhoz, s felriogattam közközházak nappalásait, hogy siessenek segítségemre. Hogy beléptem, a vendégem mosolygott.

— Találmányaim közül még csak kettőt ismer, uram.

— Oh, — vágta elejébe, — beérem egyelőre ezekkel!

Hát még a többi — folytatá nekimelegedve. Az én társadalmi reform-eszmém! Ezzel igazán nagyra vagyok. Tisza István gr. m. kir. miniszterelnök ur ő excija előtt már ott is fekszik. Nincs egyébről szó benne, mint arról, hogy az ebben az évben születendő minden új honpolgárt a magyarok d'cső királya grófossítsa meg.

— De hiszen Szemere Miklós ur már egy röpiratban...

— Szemere ur csak amolyan közönséges nemes embereket contemplált. De én mágnás nemzetnek szeretném látni a magyart, amely eszmével — azt hiszem — magam mellé csödittem az egész...

* **Személyi hírek.** **Nátafalussy Kornél**, királyi tanácsos, a nagyváradai tankertület kir. főigazgatója, a mai nap folyamán a Félix-fürdőbe utazik, hol hatheti szabadságidejét fogja tölteni. Távolléte alatt **Novotny S.** Alfonz gimnáziumi igazgató helyettesíti. — **Dr Kovács S. János** felső kereskedelmi iskolai igazgató, nyári szünidőre vasárnap Brátkára utazott, családjával együtt. Távolléte alatt **Váradai Mór** tanár fogja helyettesíteni, aki hivatalos óráit 9—10-ig tartja az intézet tanácskozó termében.

* **Boltizár József gyémántmiséje.** Az esztergomi főkáptalan díszje, érdemdús érseki helynöke **Boltizár József** püspök 14-én, szerdán ünnepi pappá szenteltetésének 60-ik évfordulóját. A püspök friss egészségben érte el gyémántmiséjét, melynek megünneplésében részt vesz nemcsak az egyházmegye papsága, mely rajongó szeretettel viseltetik a püspök iránt, hanem egész Esztergom, mert a püspök társadalmi téren is nagy szerepet játszik. Az ünnep programja a következő: 13-án este a katonazenekar szerenádjá, másnap délelőtt 9 órakor a gyémántmise, utána 11 órakor tisztelgő küldöttségeket fogad a püspök. A papságot **Walter Gyula** praelátus, kanonok vezeti. Tiszteleg a város monstrekküldöttsége, a katonai tisztikar, vármegye, nőegyletek, női szervezetek. Délben diszebed.

* **A városi tisztviselők drágasági pótléka.** A város legszegényebb, 2000 korona évi díjazáson aluli tisztviselői tudvalevőleg drágasági pótlékot kértek a törvényhatóságtól. A pénzügyi szakbizottság javasolta, hogy erre a célra 24,000 koronát szavazzon meg a törvényhatóság. A főszámvevő a kérdéses tisztviselők fizetésének 9 százalékát hozza javaslatba és ez összeg 24,000 koronát tenne ki. Az állandó választmány tegnap elhatározta, hogy a kérdést nem terjeszti a csütröki közgyűlés elé, hanem augusztusra hagyja. — A tanácskozás folyamán **Gerő Armin** főkapitány életrevalóbb eszmét vetett fel. Bizonyos összeg pár, ezer korona állana polgármester rendelkezésére, amelyből kiváltság szorgalmu kisebb tisztviselőket jutalmazna. Ez serkentőleg hatna a tisztviselőkre. **Beöthy László** főispán melegen pártolta az eszmét. Felémeltette, hogy a legutóbbi számonkérőszéknel

is tapasztalta, hogy egyes tisztviselők és alkalmazottak igazán példás és dicséretes munkát fejtette ki. Ezeknél meg kellett elégedni az obligat elismerés kifejezésénél, holott örömmel jutalmazta volna ezeket bizonyos összeggel, ha az rendelkezésére állott volna. Valószínűleg a jövőben módot találnak erre, amely meghozza gyümölcsét.

* **Az egyetem tanácsa.** A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a kultuszminiszter a budapesti tudomány-egyetemen a jövő iskolai évre **Demkó György** dr hittudománykari ny. r. tanárnak a tudomány-egyetem rektorává, **Kiss János** dr ny. tanárnak a hittudományi, **Szentmiklósi Márton** dr ny. r. tanárnak a jog-és államtudományi, **Genersich Antal** dr ny. r. tanárnak az orvostudományi **Lóczy Lajos** dr ny. r. tanárnak az bölcsészettudományi kar dékánjává, továbbá **Liebermann Leó** dr ny. r. tanárnak az orvostudományi kar jegyzőjévé történt megválasztását jóváhagyta és a nevezettek a jelzett időre minőségükben megérősítette.

* **Porban fuldokló hársak.** Az emberek már nem is beszélnek. Hogy a mi tündökre egy kis tekintettel legyenek, arra legálább egy káptalani temetésre van szükség, mint azt a megboldogult Schieferer praelátus temetések rendezett mérsékelt locsolás mutatja; de a hársak, a hársak, a vegetációt! Ugy festenek most július derekán, mint máskor szeptember végén. Még néhány ilyen nyár és tölthet a város új alékat. Oly aszottak, hervadtak, ritkalombuak már is. A Schlauch-park gyepéről is szólhatnánk. Nemcsak locsolást nem kap, de a vasárnapi publikumnak is meg van engedve, hogy keresztül-kasul járjon rajta s minden évben új gyalog utakat tiporjon ki. A mi lelkünkben egy szózat azt mondja: clama, ne cesses, kiálts ne szűnj meg! bár eddig hiába folyt tenger tintánk. Hanem hát, Spiritus, ubi vult spiritus, a Lélek lehell ott, ahol akar; hátha hatalmasaink lelkét is megihleti, s végre megkönyörülnek rajunk, szegény Schlauch-terí, káptalansori lakókora, mert, mint városi polgárok, megérdemelnünk egy kicsit abból a vízből, melynek előteremtéséhez jobban hozzájárulunk, mint akárki. Tegnapelőtt a kaszárnyák előtt sétálva, tanúi voltunk, hogy immár a Vitéz-utcát is burkolják. Még azok is több tekintetet érdemelnek, mint mi. Nálunk se burkolat, se locsolás. Ellenben parasztkocsi forgalom, por, piszok, az van.

* **Tisza Kálmán emlékének megörökítése.** Nagyvárad város és Bihar megye törvényhatósági bizottságai közös bizottságot küldtek ki, hogy néhai **Tisza Kálmán** egykori miniszterelnök és Nagyvárad város volt országgyűlési képviselője emlékének méltó megörökítését előkészítsék. **Rimler Károly** polgármester a bizottságot pénteken, július 15-én délután 5 órára értekezletre hívta össze a városház tanács-termébe.

* **Prohászka Ottokár Amerikában.** A katolikus hit- és társadalmi élet legújabbkori apostola, dr **Prohászka Ottokár**, egyetemi nyilvános rendes tanár két hónapi tanulmányi utra kél az új világrészbe, Amerikába. Utjában **Ozsóy Alajos**, a «Zászlónk» kath. ifj. lap szerkesztője és **Sebők Imre** hitoktatók kísérik.

* **A tizedik gyógyszertár.** A tizedik gyógyszertár ügyében a csillagvárosi polgárok erősen buzgólkodnak s a közegészségügyi bizottság ellenzése daczára a városrész valószínűleg megkapja a gyógyszertárt. Az állandó választmány tegnap a közgyűlési tárgyak között ezzel a kérelemmel is foglalkozott. A város törv. hatósági bizottsága mikor a bémer-téri kilenczedik gyógyszertár engedélyezését véleményezte a közegészségügyi bizottság javaslata alapján, a csillagvárosi tizedik gyógyszertár szükségét

— Lipótvárost, igenis.

— S a körülfekvő többi országrészt, tessék elhinni. Mert nézze uram: a demokrácia nem egyéb, mint a tömegek arisztokráciája. Ott van Amerika, a demokrata állam-csoport. S hogy éhez a grófokat és hercegeket. Annnyira felgazdagodott már, hogy ott a koldus is négy tál ételt eszik ebédre. Az Astorok, Van der Biltek, Gouldok, Rochefellerek s mindahány. Rangjuk nincs és születésük tisztára csak élet-tani mozzanat, a neraldikának árnya, az ősiségnek minden nyoma nélkül. Uralkodó kell nekik! A felség ragyogása! A fényes udvartartás! Mőd mellé a rang! Czim és rendjell! Az elmék teljesen kivaannak már készítve e célra. Még egy lökés és megszületik az Amerikai Császárság, tartósabb alapon, mint a Saharai Császárság. Ekkor uram...

Ebben a pillanatban — hála neked oh Edison! — megrezdül a villamos csengettyű, Juci kitarja az ajtót s benne megjelen két hatalmas termetű rendőr s három athleta lipótzemezei legény.

— Melyik az? kérdi a csapat vezére.

— Ez az! — mondá a professzor és rám mutatott...

... Erre persze, hogy felébredtem.

Forzó.

is hangsúlyozta. Az állandó választmány most csak következetesen járt el, mikor kimondotta, hogy a tizedik gyógyszer-tára vonatkozólag a csillagvárosiak kérvényét teljesítendőnek tartja. Azonban csak úgy javasolja a törvényhatóság **Hankovits** Ferencz részére a Csillagvárosi gyógyszer-tár jogának megadását, ha Hankovits lemond a peczeszölösi gyógyszer-tár jogáról. Ezt a javaslatot bátran elfogadhatja a törvényhatóság minden tagja, mert erre vonatkozólag határozottan nyilatkozik Hankovits Ferencz a városhoz beadott kérvényében.

* **A templomba járás ellen.** A bécsi kereskedő-szövetkezet egyesületének linzi gyűlésén az egyesület elnöke azt az indítványt tette, hogy mivel a templomba járás zavarja a városnap nyugalmát, az e nyugalomra való tekintetből eltiltassék. A híres urról, aki a Pick névre halgat, tudni való, hogy azok közé tartozik, akik majomtól származtatják magukat és a vallást magán ügynek tekintik.

* **Allatorvosi kinevezés.** A földművelésügyi miniszter **Weisz** Izidort Biharnagybajomban m. kir. allatorvosnak nevezte ki.

* **Kirándulás a Gainára.** Városunkból többen jelentkeztek a gainai kirándulásra. A rendezőség most tudatja, hogy az indulás Váradról **pénteken** délután lesz, mert az eredetileg tervezett szombat reggeli utazás igen forszirozott, fásztó utat vont volna maga után, hogy vasárnap reggel a Gainára kerülhessen a társaság. Így kényelmesen meghálva Vaskóhn, minden fáradság nélkül jut fel a kiránduló csapat a híres leány Gainóra.

* **Öngyilkosság a Rhédey-kertben.** Dézsi László napszámos már régebbi idő óta szerelmes volt Tóth Erzsébet cselédlányba. A szép leány egy ideig viszonzta is a legény szerelmét, de később, — mert egy másik legény kezdett neki udvarolni — elhidegült tőle. Dézsi, midőn észrevette a leány hűtlenségét, kérte, könyörgött neki, hogy legyen hű ismét hozzá, mert ő feleségül akarja venni, de a lány hajthatatlan maradt.

— Majd meglátod Erzsi nem lesz ennek jó vége — mondá a legény s elővett a zsebéből egy revolvert. — Még ma föbe lövöm magam.

Dézsi be is váltotta szavát, mert még aznap délután kiment a Rhédey-kertbe és ott mellbe lökte magát. Sérültet — kinek sebe életveszélyes — a rendőrség a biharmegyei közkórházba szállította. Meg kell jegyeznünk, hogy ezt a hírt a rendőrség egyes lapoknak még hétfőn éjszaka leadta s a privilégiumot élvezők azt le is közölték. Jól tenné a rendőri sajtóiroda, ha nem tenne lap és lap között kivételt.

* **A kereskedők kérelme.** A nagypiac-téri és zöldfa-utca kereskedők kérvényt intéztek Nagyvárad városához, hogy a villamos vasut kiépítése után is hagyják meg a nagypiac-téri áru felvételt. A közlekedés szakbizottság a kérelem teljesítését véleményezte, azzal, hogy a város világosan tarja fenn a terület és a rendelkezés tulajdonjogát. Nagyvárad tanácsa mint állandó választmánya tegnap foglalkozott a kérdéssel s a felvételi épület fenntartását elvben elfogadta s véleményezi, hogy a közgyűlés a további intézkedéssel a tanácsot bizza meg s utasítsa, hogy amikor a közúti vasut beterjeszti a villamos vasut terveit tegyen érdemleges előterjesztést a felvételi épület fenntartásának feltételeire vonatkozólag.

* **Ismét a Dunkel örökösök pere.** Egy évtizednél régebben foglalkoztatják a Dunkel örökösök Nagyvárad város ellen indított pereikkel a törvényszéket. A százezer forintot felüli nagy vagyont elvesztették a Dunkel örökösök, de az egyes apróbb perekben a várost is elmarasztalta már a bíróság és tetemes összeget kellett a városnak fizetni. Legújában

Dunkel Piroska engedményese: a Wallerstein Fülöp és fiai cég fenyegetődzik perrel egyezségi ajánlatot tett, hogy ha a város követelését és annak kamatait megfizeti, elállanak a pertől. A városi tanács azonban nem hajlandó az egyezsége s ily irányú javaslatot terjeszt a közgyűlés elé.

* **A magyar nemzeti érdekek oltalma.** Nyitra vármegye törvényhatósági bizottsága hazafias feliratot intézett a képviselőházhoz a magyar nemzeti érdekek megvédése tárgyában. Különösen az oktatás terén és a különböző nemzetiségi hírlapok ellenőrzését hangsúlyozza a felirat, amelyet Nyitvármegye az összes törvényhatóságoknak és így Nagyvárad város és Biharmegyéhez is.

* **Vizsgálatok a hadapród iskolában.** A nagyvárad honvéd hadapród iskolában tegnap kezdődtek az évről vizsgálatok. Ez alkalomból vasárnap megérkezett a honvédmíniszter képviselője Hadustalvi **Ludmann** Gyula altábornagy, **Literáty** Béla főhadnagy hadsegéde kíséretében. Megérkezett továbbá a hadapródiskola vendégéül **Liepnewszky** lovag vezérkari százados, a pécsi honvéd hadapródiskola parancsnoka. Vasárnap az altábornagy tiszteletére a hadapródiskola tisztikara társasvacsorára gyűlt össze. A magas rangú vendégek itt maradnak a vizsgálatok végéig s résztvesznek a hadapródiskola esztendőki nagyszabású záróünnepélyén.

* **Vigyázatlanságának áldozata.** **Ehrenfeld** Dezső nagylétai lakos tegnap délután sétára indult a községben. Midőn a fái végéhez ért lövöldözni akart botpuskájával, de az esztendőket mondott. Ehrenfeld azt gondolta, hogy a csőben van a hiba. A rugót fölhozva nézegette a csövet, de egyszerre csak hatalmas durranással elült a fegyver s a benne levő golyó az agyába furódott a szerencsétlennek. Ehrenfeld a lövés után pár percz múlva kiszendvedt.

* **A budai testvérgyilkosság.** Hilbert Rezsőt, a kereszt-utcai testvérgyilkost vasárnap délután átkísérték az ügyészséghez, egyben azt indítványozták a vizsgálóbíróknak, hogy intézkedjék sz áldozat törvényszéki bonczolása dolgában. Tegnap, hétfőn délelőtt fel is bonczolták Hilberth Gusztávot. A bonczolásnál a rendőrség és törvényszék emberei jelen voltak. A bonczolás eredményét, a mely a szenzációnak nyitja volna, a vizsgálat megkönnyítése miatt titokban tartják.

* **Elgázolt gyermek.** Tegnap, hétfőn délután 4 órakor Szent-János-utca és a Bémer-tér sarkán Csengeri Sándor fát szállító fuvaros kocsija elütötte Papp I. kőműves palér 11 éves kis fiát. A szegény gyermek a mellén és lábán súlyos zuzódást szenvedett. A rendőrség a kertületi orvossal megvizsgáltatta a kis fiút s szüleihez szállította Szent-Anna utcára.

* **Rejtélyes halál.** Erdekes szenzációról értesít bennünket mezőkeresztesi tudósítónk: Tegnap délután **Szabó** János gazda embert halva találták a bőjtői határban fekvő buzaföldején. Szabó e hó 8 án reggel távozott el hazulról s azt mondta, hogy a termést megynégni. A hullájára az aratói akadtak rá, a kik rögtön jelentést tettek a mezőkeresztesi főszolgabíróságnál. A főszolgabíró dr **Braun** járásorvost küldötte ki a helyszínre, hogy állapítsa meg a halál okát. Braun dr megvizsgálta a holttestet, de a vizsgálat nem vezetett eredményre, mert a hulla már oszlásnak indult s így nem lehetett rajta a külerőszak nyomait fölfedezni. Szabó már régebbi idő óta rossz viszonyban állott családjával, különösen vejével, a ki nemrég nyelverte az öreget, hogy az több mint két hónapig feküdt sérüléseivel. Az egész községben az a hír van elterjedve, hogy Szabót a családja tette el láb alól. A keresztesi főszolgabíróság telefonon értesítette az esetről e nagy-

várad kir. ügyészséget, melynek vezetője dr **Nagy Géza** ügyész intézkedett a hulla felbonctása iránt. A helyszínre **Nyissalovszky** Endre vizsgálóbíró is kiszállott a vizsgálat megejtése végett. A holttestet ma **Gröss** Menyhért dr és **Gerő** Sándor dr törvényszéki orvosok jelenlétében fel fogják bonczolni. A nyomozást a mezőkeresztesi csendőrség végzi.

* **Katona s napszámos párbaja.** Koszta Lázár napszámos és Fekete Pál 37-ik gyalogezredbeli közkatona vasárnap éjjel Tokai Flóra Kolozsvári-utcai korcsmájában egy asszony miatt összeszólalkoztak és a vitakozás hevében Koszta a katonát torkon ragadta. A katona sem volt rest s szuronyával Kosztát jobb vállán megszurta. A korcsma tulajdonosa segítségül hívta a legközelebbi őrszemet, aki a katonát lefegyverezte és bekísérte a várba. A sérültet pedig akinek sebe szerencsére nem igen súlyos, a kórházba szállította.

* **Ablakokat tört, mert nem kapott inni.** Pap János bérkocsis az elmúlt éjjel Kecskeméti István vendéglőjében addig addig iddögált szőlóban, amíg szépen elázott. Azért még sem volt kedve megválni a tele üvegektől s újabb liert rendelt. A vendéglős azonban több italt adni neki nem akart és a kocsi kintasította, mire ez kiment s bosszúból tizenegy ablaktáblát bevert. A kocsi a vendéglő előtt posztoló readőr előállította.

* **Öngyilkosságok.** **Szebezsán** György, beéli gazdaember, tepnap szobájának aijtájára felakasztotta magát. Tettét mire észrevették már halott volt. — **Balogh** Ferencz, 74 éves, sarkadi földműves lakásának padlásán tegnap délután felakasztotta magát. A házbéliek még élve levágták az öreget a kötélről, de mire az orvos elérkezett, már halott volt. Tettének oka ismeretlen.

* **Agyonsújtotta a villám.** A beéli járásban, Toplicza-Káránd mellett, Borossebes határában Rusz Antal 80 éves embert és Tokoján Sándor 16 éves fiút aratás közben a villám agyon szította. — Márkészeiken pedig Muntján Villa házába csapott be a villám, de itt csekély kárt tett.

x **Csak monori kenyeret tessék kórni.**

x **Olvasóink** különös figyelmébe ajánljuk fürdő és nyári cikkek beszerzésére a Fábry Testvérek üzletét fő utcán felkeresni, hol minden cikkekben dús választék és lelkiismeretes olcsó árak vannak. Bővebb felvilágosítást a cégnek lapunk tárcza alatti hirdetése nyújt.

x **Olvasóink** figyelmét felhívjuk **Guzmann** Ferencz bádogos-mester légszusz- és vízvezeték szerelő lapunk mai számában közölt hirdetésére.

IRODALOM.

A **budapesti Ujságírók Egyesülete** segélyalapja javára egy Almanach ad ki, melyben 100 magyar író munkája fog megjelenni és 25 neves festőművész festményei, mint különálló műmellékletek lesznek a műben. Az Almanach igazán szemet és lelket gyönyörködtető nagy albumalakú díszmű lesz. Ára 5 forint. — Megrendelések a Budapesti Ujságírók Egyesülete Almanachja kiadóhivatalához küldendők, Budapest, VII. Károly-kört 9. Mutatóul közöljük tárczáját melyet az Almanach számára irt.

EGYESÜLETEK.

A rabsegélyző egylet közgyűlése.

A rabsegélyző egylet vasárnap tartotta közgyűlését **Rádl** Odön elnöke alatt. Ott voltak: dr Nagy Géza, alelnök, dr Baróthy Pál, Hegyesi Márton, Baranyi Zsigmond, Gáthy Bálint, dr Korn Lajos, Vámosy Mihály, dr Dési Géza, dr Várady Odön stb.

Rádl Odón megnyitó szavai után dr. Korn Lajos egyleti titkár olvasta fel nagy gonddal és alaposítással megírt évi jelentését, mely az egylet hasznos működését részletesen ismerteti.

A jelentés részvétellel emlékezik meg Veidlich István választmányi tag, az egylet buzgó tagjának az elhunytáról.

Majd reá mutat az egylet által fenntartott rabiskola szép eredményére. Az iskolába 296-an jártak, kik mint a vizsgálaton is kitűnt, szép előhaladást tettek. A tanulók közül ugyanis 162-en, ami 54.6 százaléknak felel meg, érték el nagyobb eredményt. Említésre méltó, hogy az országban fennálló számos rabsegélyző egylet közül, a budapestit kivéve egyedül a nagyváradit rabsegélyző egylet tart fenn rabiskolát.

Az egylet nagy figyelemmel és körültekintéssel járt el a szabaduló rabok segítésénél is. Azt akarta, hogy a kiszabadult tényleg új életre térjen, a hazának becsületes polgára legyen s legyen kezében az új élet megkezdésénél némi segítség, hogy ilyképp a nélkülözés s a betevő falat hiánya ne kergesse újból bele a bűn karjaiba.

Az egylet a múlt év folyamán 224 egyént segélyeztet 2008 koronával. A rabsegélyző egylet vagyona 36188 kor. 82 fillért tett ki, a múlt év végével.

Az évi jelentés rá mutat arra az elszomorító tényre, hogy városunk közönsége egyáltalában nem igen érdeklődik az egyesület iránt.

Pedig az évi tagsági díj mindössze 2 kor., oly csekély összeg, amennyit mindenki reá adozhatna készséggel.

A szép évi jelentésért Korn Lajosnak Rádl Odón mondott köszönetet.

A jelentéshez többen hozzászólottak, így dr. Dési Géza, aki a maga részéről is sajnálatlaltal említette fel a társadalom feltűnő közönségességét s indítványozta, hogy a rabsegélyző egylet évi subvenciója felemelése iránt az igazságügy-miniszter megkeressék, indítványozta továbbá, hogy a városhoz is kérelem intéztesek rendes évi segély folyósítása iránt. Dr. Nagy Géza több figyelemre méltó körülményre mutat rá, melyek a subvenció felemelését indokolják.

Rádl Odón pedig az egyes községek tagul belépésére vonatkozólag tett indítványt; hozzászólottak az évi jelentéshez és indítványokhoz Hegyesi Márton és dr. Váradai Odón.

Az összes indítványokat elfogadják, majd a zárszámadás és a költségelőirányzat egyes tételeit vitatták meg és fogadják el.

Hegyesi Márton indítványára Rádl Odón elnök, dr. Nagy Géza alelnök és dr. Korn Lajos egyleti titkárnak sikeres és buzgó működésükért egyhangulag köszönetet szavaztak.

48-as kör Élesden. A belügyminiszter jóváhagyta az «élesdi 48-as népkör» alapszabályait. Az új körnek élén Bereczky Sándor ideiglenes elnök áll.

Igazságszolgáltatás.

A pörbe fogott vasutasok. A nagyváradit kir. ügyész, mint már említettük, a vasutasok sztrájkja ügyében vádat emel négy nagyváradit és 11 vidéki vasutas ellen. **Tanay József, dr. Jónás Alfréd, Molnár János és Végh László** nagyváradit vasutasok dr. **Lánczy József** ügyvédet bízták meg a védelemmel. A vádirat ellen kifogást adtak be a vádlottak. Dr. Lánczy József képviselőjében dr. Halász Lajos fogja a nagyváradit vasutasokat védeni.

TAVIRATOK.

Egy matrona halála.

Késmárk, jul. 11. (Saj. tud. táv.)
Ozv. nemesházi Szmrecsányi Rafaelné

szül. egyházpatai és csukássi Andrassy Leona a mai napon itt fiánál, ki idevaló postahivatalnok, elhunyt. A tiszteletre méltó matrona tanuja volt a 48-as nagy időknek. Első férje Wagner Károly volt, kivel Budabevétele után kelt egybe. Lakodalmán jelen volt Görgey is, Petőfi is. A szabadságharcz lezajlása után elköltözött a felvidékre.

Budán laktában mint 18 éves leány egyszer vizivárosi lakásuk udvaráról elnézte, mint röpködtek az ellenséges bombák és kartácsok a Krisztinavárosna. Ekkor egy kartácsszilánk érte őt és levitte félkeblét a fiatal hölgynek. Egész életében meglátszott a forradás helye. Három gyermeket hagyott hátra Szerdán lesz a temetése Késmárkon.

Franciaország és Marokkó.

Páris, július 11. Etienne a kamarában határozati javaslatot nyújtott be, mely Marokkóban francia-marokkói intézet létesítését tervezi, az ország tudományos kutatásai és igazgatási konzulátusi és tolmácsoló hivatalnokok kiképzése végett. Az intézet költségeit évi 75,000 frankra tervezik.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

A vásárló közönség figyelmébe!

Óriási mennyiségű fehér és színes *batisztok, delainok, remek grenadinok* és az annyira keresett *popltnokból* nagy raktár van. De különösen *valause* és *tüll csipkékben*, továbbá minden *ruha díszítési* dolgokban mindenki által megdicsért s ép összeválogatott raktár van.

Tisztelettel 617

Háasz Manó

kézmű- és divatáruháza
Nagyvárad,

Zöldfa-utca elején.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Ezelőtt **REISZ és PORJESZ.**

Május elsejétől fogva

Szent László-tér, a holdas templom mellett.

Saját készítésű elegáns asztalos és kárpitos

BUTOROK

modern stílusban, gazdag választékban, gyárban.

Szolid, szabott árak!

„JEGENYE“

gyönyörű fekvésű **gyógyfürdő.**

(1600 méter magasan.)

Bánffy-Hunyad és Kolozsvár közt.

Vásártelki vasas Moor-fürdők.

11° **Lobogó-fürdők.**

Igazgató orvos:

Dr. Kazay Kálmán.

J a v a l v a:

kezdődő tüdőbajosoknak, scrofulótikusoknak, angolkórosoknak csusz, vérszegénység, idegesség ellen.

Prospectust küld

751

a kezelőség.

Guzmann Ferencz

bádogos-mester

Nagy-Körös-utca 8. sz. (Mertz-ház.)

Elvállal:

légszesz-, vízvezeték-berendezéseket, csatornázásokat.

Fürdőszobákat és angol closettek készítését.

Mindennemű *bádogos munkálatokhoz, terveket és költségvetéseket díjtalanul készítek.*

Házak jókarban tartási vállalata.

Telephonszám: 448.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy évek óta fennálló

vegyészeti ruhatisztító intézetemet

jelenleg a

Teleky-utca 418/26. sz. alatt

vezetem.

Gőzgépekkel berendezett tisztító intézetemben minden e szakmába vágó munka saját felügyeletem alatt tisztítódik, mivel főtörekvésem, hogy a közönség megelégedését és pártfogását minden tekintetben kiérdemeljem.

Tisztítok: mindennemű férfi és női felsőruhát, akár milyen diszes toilettet *jótállás mellett a legrövidebb idő alatt a legjutányosabb árban.*

Selyemruhák, cretonok, zephirek és batisztok minden színben tisztítás után mint csaknem újjak kerülnek ki műhelyemből.

Egy öltöny vasalás 1 korona.

A közönség pártfogását kéri teljes tisztelettel:

STEINER M.,

vegyi ruha-tisztító,

Nagy-Teleky-utca 418/26.

Napernyők és butorszövények tisztítatnak

Kétyűk és nyakkendők tisztítatnak.

Szabott, olcsó ár!

Szolid és pontos kiszolgálás!

Uj üzlet!

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására adni, hogy helyben Zöldfa-utcán, *Heiman Lipót és Társa* czéggel szemben a mai kor igényeinek teljesen megfelelő *rőfös és divat-áru üzletet nyitottam* s mint fiatal kezdő kereskedő, ki 12 év óta helybeli legelőkelőbb üzletekben elsajátítottam a t. hölgyközönség jó ízléseit, be akarom bizonyítani, hogy

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Zöldfa-utcán csak Kertész Sándornál

lehet a *legdivatosabb árukat oly olcsóért beszerezni*, hogy bámulatos lesz egész Nagyvárad és Biharmegye vevőközönsége előtt. Mindenkinek saját érdeke ezen

746

rendkívül kedvező alkalmat felhasználni, mert ily szép és olcsó *soha nem volt* és nem is lesz. Például:

Legjobb mosó kartonok	— — — — 12 kr.	140 cm. sz. koromfekte	Lásztér	— — 98 kr.	120 cm. sz. Tennis Lásztér minden szín	— 58 kr
Legfinomabb selyem batiszt	— — — — 25 >	140 >	>	mintás legf. kelme 89 >	95 >	Legfinomabb francia Delén 48 >
Pongais francia batiszt, arabesk mintákkal	38 >	120 >	>	Sottis legújabb	— — — 89 >	Fekete selyem napernyők 98 kr., legfin. 1 frt. 35 >

Rabkötött férfi és női harisnyák, zsebkendők, fejkendők, rendkívül olcsók, ágy garnitúrák, függönyök, paplanok és más százféle cikkek leirhatatlan olcsók, **de csak**

Kertész Sándor

uj rőfös- és divatáruházában,
Zöldfa-u. (Heiman-czéggel szemben.)

Szabott, olcsó ár!

Uj! S z e n z á c z i ó s! Uj!

KARDOS LIPÓT

szerencsebazárja Nagyvárad, Szt.-László-tér 1. sz.

T. helybeli és fürdő közönség figyelmébe!

Van szerencsém a t. fürdő közönség szives tudomására hozni, *Nagyváradon Szt. László-téren* egy a mai kor igényeinek megfelelő

S z e r e n c s e B a z á r t

rendeztem be, hol óriási raklart tartok: *játék-, diszmi-, ajándék-tárgyak, mindenféle szobadiszek-, női- és férfi fehérneműek, újszülött gyermekeknek kelengyék, nyakkendők, sétabotok, nap- és esőernyők, férfi torna övek és ingek, úszónadrágok, torna és komót cipők, női és férfi harisnyák, továbbá férfi és gyermek sapkák, fürdő kalapok, nagy raktár: Solingeni zsebkésekből. Tajték áruk, szivar és pénztárczák nagy választéka, férfi szalmakalapok, mosó kötények, disz és fekete női kötények, utazó táskák, gummi különlegességek, pipere cikkek. És baba javítást elvállalok.*

A midőn a legfigyelmesebb kiszolgálásról, szolid olcsó árakról előre is biztosítom, becses látogatását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Kardos Lipót, szerencse bazárja
Szent.-László-tér. (Kiss Károly mellett.)

Gyermek fekvő- és ülőkocsik. Utazó kosarak és láda kofferek.—❖— **Meglepő eredmény!** —❖—**Egyszerű kezelés! Nagy kereslet!**

mutatja leginkább mennyire vált be a

LABOLIN,

mely lábizzadás ellen a legjobb szer.

Teljesen ártalmatlan, hatása még

♦ oly idült esetben is biztos. ♦

Ára 1 üvegnek használati utasítással és ecsettel **1 kor. 20 fillér.**

Kapható:

Berger SándorPARFÜMERIE „SAVOLY”
illatszertárában

NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR. (SZINHÁZ-SAROK.)